

KOHTUMÄÄRUS

Kohus	Tallinna Ringkonnakohus
Kohtukoosseis	Eesistuja Villem Lapimaa, liikmed Oliver Kask ja Monika Laatsit
Määruse tegemise aeg ja koht	19.08.2021, Tallinn
Haldusasja number	3-21-1303
Haldusasi	Eestimaa Loomakaitse Liidu kaebus Põllumajandus- ja Toiduameti tegevuse peale koerte kettide pikkuse üle riikliku järelevalve teostamisel
Menetlusosalised	Kaebaja Eestimaa Loomakaitse Liit Vastustaja Põllumajandus- ja Toiduamet
Vaidlustatud kohtulahend	Tallinna Halduskohtu 09.07.2021 määrus
Menetluse alus ringkonnakohtus	Eestimaa Loomakaitse Liidu määruskaebus
Asja läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. Võtta Eestimaa Loomakaitse Liidu määruskaebus menetlusse.
2. Jätta Eestimaa Loomakaitse Liidu määruskaebus rahuldamata ja Tallinna Halduskohtu 09.07.2021 määrus muutmata.

EDASIKAEBAMISE KORD

Määruse peale võib esitada määruskaebuse Riigikohtule 15 päeva jooksul, arvates määruse kättetoimetamisest (halduskohtumenetluse seadustiku (HKMS) § 121 lg 4, § 235 lg-d 1 ja 3).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Eestimaa Loomakaitse Liit (ELL) esitas 24.01.2021 Põllumajandus- ja Toiduametile (PTA) pöördumise, milles palus kontrollida Võrumaal Rõuge vallas Augli külas Männimäel peetavate koerte olukorda ja võtta meetmeid loomade heaolu tagamiseks. Muu hulgas tõi avaldaja välja, et koertele pole tagatud minimaalne liikumisala ja nende ketid on lühikesed, sh pole välistatud keerumine esemete ümber. ELL esitas 24.01.2021, 01.02.2021, 12.04.2021 ja 16.04.2021 PTA-le täiendavaid küsimusi koerte olukorra ja käimasoleva riikliku järelevalve menetluse kohta.

2. PTA vastas 18.05.2021 kirjas ELL-le, et tuvastas 27.01.2021 62 kelgukoera ja ühe bernhardiini pidamise. Osadel kelgukoertel puudusid varjumiseks kuudid või muud rajatised,

mis pakuksid varju ebasoodsate ilmastikutingimuste puhul. Kelgukoeri jooksutatakse iga päev, kuid muul ajal peetakse neid ketis, mille pikkus ei taga põllumajandusministri 24.07.2008 määruses nr 76 „Lemmikloomade pidamise nõuded“ ketis oleva koera liikumisalale kehtestatud miinimummäära, milleks on 40 ruutmeetrit. PTA tegi kettide ja varjumisvõimaluste osas omanikele 12.02.2021 ettekirjutused täitmise tähtajaga 31.03.2021. Loomapidaja esitas ettekirjutuse peale vaide. PTA keskasutus otsustas, et kuna ei saa väita, et loomi peetaks *alaliselt* ketis, siis tuleb tunnistada kehtetuks ettekirjutuse punkt, mis käsitles kettide pikkuse vastavusse viimist määruse nr 76 § 10 lõikega 3. PTA teostas 13.04.2021 järelkontrolli ning korraldas uued paikvaatlused 22.04.2021 ja 26.04.2021. PTA tuvastas, et kõikidel koertel on tagatud varjevõimalus ebasoodsate ilmastikutingimuste eest. Nii järelkontrolli käigus kui ka uutel paikvaatlustel ei tuvastatud koeri, kes oleks alaliselt ketis, st koeri, kes ei osale treeningprogrammis. Treeninguvahelistel aegadel on kelgukoerad pidamisel lühikese (ca 2 m) keti otsas. Olemasolevad ketid ei takerdu mitte millegi ümber, võimaldavad vabalt teha täisringi ümber kinnitusposti. Bernhardiin ja üks vanem kelgukoer on pidamisel väliaedikus. Ühegi koera üldseisundi hindamisel mingeid kõrvalekaldeid ei täheldatud. PTA kavatseb ka tulevikus teostada paikvaatlusi veendumaks, et loomapidaja järgib jätkuvalt koerte liikumisvajaduse rahuldamiseks vähemalt nende treeningkavas määratletut ning ka muud koerte pidamistingimused on täidetud.

3. ELL esitas halduskohtule **kaebuse** PTA otsuse tühistamiseks, millega PTA tühistas 12.02.2021 ettekirjutuse osas, mis puudutas Võrumaal Rõuge vallas Augli külas Männimäel peetavate koerte kettide pikkuse vastavusse viimist määruse nr 76 § 10 lõikega 3. Ühtlasi palus kaebaja kohustada PTA-d jätkama järelevalvemenetlust koerte kettide pikkuste vastavusse viimiseks õigusaktidest tulenevate nõuetega.

Kaebaja põhistas oma kaebeõigust järgmiselt. Loomade heaolu reguleerivad sätted on mõeldud kaitsma ennekõike loomade heaolu (sh on kehtestatud need nõuded avalikes huvides). Kuna loomade heaolu ja loomade kaitse inimese tegevuse või tegevusetuse eest on kaebaja põhikirjaline eesmärk, on nende sätete eesmärgiks kaitsta ka tema huve. Kaebaja on keskkonnaorganisatsioon, kellel on kaebeõigus keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 30 lõike 2 ja § 31 lõike 1 punkti 1 järgi.

4. Tallinna Halduskohus tagastas **09.07.2021 määrusega** ELL-i kaebuse kaebeõiguse puudumise tõttu halduskohtumenetluse seadustiku (HKMS) § 121 lõike 2 punkti 1 alusel.

HKMS § 44 lg-d 1 ja 2 sätestavad, et kaebusega võib halduskohtusse pöörduda isik üksnes oma õiguse kaitseks ning muul eesmärgil, sealhulgas teise isiku õiguse või avaliku huvi kaitseks, võib isik kohtusse pöörduda vaid seaduses sätestatud juhul. Teatud liiki hüvede (olgu selleks siis loomade heaolu, kultuuriväärtuste säilimine vms) kaitsmiseks isikute ühenduse loomine ei anna automaatselt talle kaebeõigust tegevuse osas, mis riivab ühenduse poolt kaitstavaid hüvesid. Sellise tõlgenduse korral muutuks HKMS § 44 lg 2 sisutuks.

Seadusest peab tulenema konkreetne alus, mis võimaldab lugeda mingi hüve riive seda hüve kaitsva ühenduse õiguse riiveks (või siis võimaldab sõnaselgelt pöörduda kohtusse teise isiku õiguse või avaliku huvi kaitseks). KeÜS § 30 lg 2 tõlgendamisel tuleb pöörata tähelepanu KeÜS-i üldisele eesmärgile ja selgitusele seaduse eelnõu seletuskirjas: *keskkonnaseadustiku üldine eesmärk on keskkonna ja inimese tervise ning heaolu kaitsmine keskkonnanäringute eest. Eelnõu § 1 punktis 1 on ühe eesmärgina sätestatud keskkonna, inimese tervise, heaolu ja vara kaitsmine. Eraldi ei ole välja toodud loomade heaolu ega loomade tervise kaitsmist, kuna põllumajandusloomad ja lemmikloomad ei ole osa keskkonnast käesoleva paragrahvi mõttes, kuid põllumajandusloomad ja lemmikloomad on käsitatavad isikule kuuluva*

vallasasjana, millele laieneb ennekõike tsiviilõiguslik õiguskaitse. See aga ei tähenda, et keskkonnaõiguse rikkumisega ei võidaks ühtlasi kahjustada ka isikule kuuluvat vara, sh isikule kuuluvate põllumajandusloomade ja lemmikloomade heaolu ja tervist. Seega ei anna KeÜS § 30 lg 2 keskkonnaorganisatsioonidele kaebeõigust loomade heaolu kaitseks. Loomade kaitseks (ühenduse sellise põhikirjalise eesmärgi kaitseks) kohtusse pöördumise õigust ei näe ette ka mõni muu õigusnorm. Sellest ei saa küll teha järeldust, et loomade kaitse oleks riiklikult tagamata. Loomakaitseseaduse (LoKS) 10. peatükk näeb ette riikliku ja haldusjärelevalve LoKS-i ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle ning 11. peatükk näeb ette vastutuse rikkumiste eest. Riikliku järelevalve osas ei näe kehtiv õigus ette keskkonnaorganisatsiooni või muu ühenduse kaebeõigust (avalikes huvides või põhikirjaliste eesmärkide kaitseks).

MENETLUSOSALISTE SEISUKOHAD RINGKONNAKOHTUS

5. ELL palub **määruskaebuses** tühistada Tallinna Halduskohtu 09.07.2021 määrus.

ELL-i üks põhikirjalistest eesmärkidest on loomade heaolu ja loomade kaitse inimese tegevuse või tegevusetuse eest, st loomade heaolu ja loomade kaitse on ELL-i kaitstav õigushüve. Vastustaja tegevus puudutab loomade heaolu. Kui tõlgendada HKMS § 44 lõiget 1 nõnda, et kaebeõigus saaks olla üksnes looma (tsiviilkäibes asja) omanikul, tekiks absurdne olukord, kus loomaomanikust nõuete rikkuja temale soodsat haldusakti või -toimingut ei vaidlusta. Seega on ka loomade heaolu eest seisval isikul looma heaolu huvides subjektiivne õigus nõuda järelevalveasutustelt õigusaktidele vastavat kaalutlemist.

Kaebeõigus tuleneb ka KeÜS-st. Kahtlemata mahub keskkonna mõiste alla loodus tervikuna, sh inimesed, loomad ja linnud. Kuna loomad on osa keskkonnast, on ka nende heaolu KeÜS-i kohaldamisalas. Kui keskkonnas ei ole tagatud loomade heaolu, ei ole tagatud ka KeÜS eesmärgid – keskkonna hea seisund ning keskkonnale kahju tekitamise vältimine. Århusi konventsiooni preambulas tõdetakse, et igal inimesel on õigus elada keskkonnas, mis vastab tema tervise ja heaolu vajadustele, ning kohustus praeguste ja tulevaste põlvkondade hüvanguks kaitsta keskkonda ja teha selle seisundi parandamiseks teistega koostööd. Konventsioonis leitakse, et selle õiguse elluviimiseks ja nimetatud kohustuse täitmiseks tuleb anda igaühele õigus pöörduda keskkonnaasjade üle otsustamise asjus kohtusse ning tunnistatakse, et inimesed võivad vajada oma õiguste teostamiseks abi. Konventsiooni kohaselt on konventsiooniosalised huvitatud sellest, et organisatsioonidel ja teiste üldsuse esindajatel on võimalik pöörduda kohtu poole või kasutada muid õiguslikke vahendeid, et kaitsta oma õigustatud huve ja tagada seaduste täitmine. Tervise ja heaolu vajadustele vastab keskkond, kus loomade pidamistingimused on nõuetekohased ning loomi ei väärkohelda. Tuleb ka rõhutada, et loomakaitseseadus on liigitatud keskkonnavalaste õigusaktide valdkonda. Keskkonna kaitsmise eesmärgina tuleb käsitleda laiemalt ka nt väljendeid „loomakaitse“, „looduskaitse“ vms. Laiemat tõlgendust toetab ka põhiseaduse § 53, mille kohaselt on igaüks kohustatud säästma elu- ja looduskeskkonda ning hüvitama kahju, mis ta on keskkonnale tekitanud. Keskkond laias mõistes hõlmab paratamatult ka tehiskeskkonna, mida – arvestades inimtegevuse ulatuslikku mõju keskkonnale – ei ole sageli võimalik looduskeskkonnast selgelt piiritleda. Seega ei saa keskkonnakomponentidest välistada ka inimeste poolt peetavaid lemmik- ja põllumajandusloomi.

RINGKONNAKOHTU PÕHJENDUSED

6. Määruskaebus tuleb võtta HKMS § 204 lõike 1 ja § 207 lõike 1 alusel menetlusse. Määruskaebuse esitamine on seaduse kohaselt lubatud (HKMS § 121 lõige 4), määruskaebus on tähtaegne (HKMS § 204 lõige 1) ning vastab HKMS §-des 52–54 ja 205 sätestatud nõuetele. Määruskaebuse esitamine on riigilõivuvaba (HKMS § 104 lõige 1 ja riigilõivu-seaduse § 22 lõike 1 punkt 9).

7. Ringkonnakohus leiab, et määruskaebus tuleb jätta rahuldamata. Halduskohtu määrus on seaduslik ja põhjendatud ning selle muutmiseks puudub alus. Ringkonnakohus nõustub halduskohtu põhjendustega ega pea vajalikuks kõiki halduskohtu põhjendusi oma määru-ses korrata (HKMS § 201 lõige 4 ja § 203 lõige 2).

8. Asjaolust, et ELL on võtnud endale vabatahtlikult ülesandeks tegeleda loomade tervise ja heaolu kaitsmisega, ei tulene, et tal oleks nendes küsimustes õigus pöörduda avaliku võimu tegevuse vaidlustamiseks halduskohtusse. Mittetulundusühingu põhikirjalised eesmärgid ei ole samastatavad isiku subjektiivsete avalike õigustena, mille all mõistetakse põhiõigusi ja -vabadusi, seadustest, muudest õigustloovatest aktidest, haldusaktidest ja halduslepingutest tulenevaid õigusi (vt Riigikohtu erikohtu määrus asjas nr 3-3-1-8-01, p 22). Halduskohus leidis õigesti, et kui isik saaks halduskohtusse pöörduda ainuüksi oma põhikirjalistele ülesannetele viidates, muutuksid HKMS § 44 lõiked 1 ja 2 sisutühjaks. Halduskohtusse pöördumiseks ei piisa sellest, et isikul on huvi halduse tegevuse õiguspärasuse vastu, mh juhul, kui ta on seda huvi ise deklareerinud oma põhikirjas. HKMS § 44 lõikest 1 tulenevalt on halduskohtusse pöördumise õigus rangelt piiratud subjektiivsete õiguste rikkumise võimalikkusega. Riikliku järelevalve menetluse algatamata jätmise või avaldaja soovitud meetme võtmata jätmise vaidlustamise kohta on kohtupraktikas järjekindlalt leitud, et üksnes puudutatud isik (s.o isik, kelle õigusi võib kolmanda isiku õigusvastane tegevus rikkuda) võib nõuda, et järelevalveorgan otsustaks küsimuse kaalutlusvigadeta, kui järelevalvet sätestav õigusnorm kaitseb ka tema õigushüve (Riigikohtu halduskolleegiumi 23.03.2016 otsus asjas nr 3-3-1-85-15, p 13; 01.04.2021 otsus asjas nr 3-18-1442, p 16). Teistele isikutele kuuluvate koorte kettide pikkuse ja liikumisruumi ebapiisavus ELL-i *õigusi* ei riku, ehkki võib olla vastuolus avalike huvidega ning loomade heaolu tagamist sätestavate õigusnormidega.

Ringkonnakohus ei nõustu kaebajaga, et olukord, kus peale lemmiklooma omaniku pole ühelgi teisel isikul võimalik selle looma tervise ja heaolu kaitseks kohtusse pöörduda, on absurdne. Halduskohtumenetluse ülesanne on tagada isikule kaitse tema õiguste rikkumise eest (HKMS § 2 lg 1), mitte saavutada olukord, kus avaliku võimu mistahes tegevus mistahes ühiskonnaelu küsimuses oleks ühel või teisel moel allutatud kohtulikule kontrollile. HKMS-i kommenteeritud väljaandes on samuti selgitatud, et halduskohus ei ole instants, mis peaks reageerima igale avaliku võimu kandja õigusvastasele teole ning seaduslikkuse täielik tagamine ei ole halduskohtumenetluse eesmärk ega ülesanne (§ 2 komm A.II.4). Seetõttu, kui seadusandja ei ole asjaomases valdkonnas otsustanud laiendada kaebeõigust, tuleb leppida sellega, et õigusnormidest kinnipidamise ja avaliku võimu tegevuse seaduslikkuse tagavad täitevvõimu sisesed järelevalve mehhanismid, süüteomenetlused, avalikkuse surve jms, ehkki need alternatiivid ei pruugi olla sama tõhusad kui halduskohtumenetlus. Analoogia korras viitab ringkonnakohus ka Riigikohtu halduskolleegiumi 12.03.2019 otsusele asjas nr 3-17-2784 (p 11), milles leiti, et asjaolu, et muud võimalikud meetmed (nt umbusaldusmenetlus) võivad osutada volikogu liikme poliitilise tahte realiseerimiseks ebatõhusaks, ei õigusta kaebeõiguse laiendamist erinormi puudumisel organisistele vaidlustele. Riigikohus viitas ka sellele, et olukorras, kus subjektiivsete avalike õiguste riivet ei esine, peaks kaebeõiguse laiendamiseks erinormi kehtestama seadusandja.

9. Halduskohus leidis õigesti, et kaebaja kaebeõigus ei saa tuleneda ka KeÜS § 30 lõikest 2 ja § 31 lõike 1 punktist 1. Nendest sätetest tulenevalt saab keskkonnaorganisatsioon pöörduda halduskohtusse keskkonnakaitse huvides, ilma et tal oleks vajalik tõendada oma subjektiivsete avalike õiguste rikkumist üldises korras. Seadus loeb sellisel juhul kaebaja õigused rikutuks fiktsioonina ning kaebeõigus on keskkonnaorganisatsioonil HKMS § 44 lõike 1 ja KeÜS-i nimetatud sätete koosmõjus. Järelikult tuleb kontrollida, kas lemmikloomad on keskkonna osa KeÜS-i tähenduses.

9.1. Kõigepealt vaatleb ringkonnakohus, kuidas on keskkonna mõistet soovitud sätestada eelnõu seletuskirjas ning kuidas on sellest aru saadud erialakirjanduses.

KeÜS-i eelnõu seletuskirjas on märgitud, et keskkonna mõistele ammendava legaaldefiniitsiooni andmine ei ole võimalik. On aga selge, et keskkond hõlmab keskkonnaelemente nagu õhk, pinnas ja vesi, samuti looduskeskkonna; tehiskeskkonnast peaks olema hõlmatud selle looduslähedasemad osad, nagu linnapargid ja puisteed, kuid mitte miljööväärts laiemas tähenduses.

KeÜS-i kommentaarides¹ selgitatakse, et kõige üldisemas tähenduses on keskkond kõik inimest ümbritsev, sh ka vaimne ja sotsiaalne keskkond. On ilmne, et KeÜS-s ei kasutata mõistet nii avaras tähenduses. Kaudselt on keskkonda määratletud keskkonnateabe mõiste määratluses (KeÜS § 24 lõike 2 punktid 1 ja 2), mille mitteammendavate loetelude kohaselt käsitatakse keskkonnaelementidena õhku, atmosfääri, vett, pinnast, maad, maastikke ja looduslikke alasid, nagu märg-, ranna- ja merealad, looduslikku mitmekesisust ja looduse koostisosasid ning nende vastastikust toimet. Keskkonnaorganisatsiooni mõiste määratluse kohaselt (KeÜS § 31) peetakse keskkonnakaitseks looduskeskkonna kaitset, aga ka keskkonnaelementide kaitset inimese tervise ja heaolu tagamise eesmärgil, samuti looduse ja loodusliku kultuuripärandi uurimist ja tutvustamist. Eeltoodu valguses tuleb keskkonnana KeÜS mõistes käsitada füüsilist keskkonda, eelkõige aga looduskeskkonda. Loodus- ja tehiskeskkonna vahele on raske piiri tõmmata.

Keskkonna loodusteaduslikes määratlustes rõhutatakse mõiste kompleksust, samuti seda, et keskkond määrab lõpuks ära organismide, sh inimese eksisteerimisvormid ja ellujäämise.²

9.2. Järgmiseks annab ringkonnakohus konkreetse vaidluse asjaoludest lähtudes tõlgenduse, kas keskkonna mõiste hõlmab kolmandatele isikutele kuuluvate koerte tervise ja heaolu. Koer on LoKS § 2 lõike 3 kohaselt lemmikloom, s.o inimese isiklikuks meelelahutuseks või seltsiks peetav või sellel eesmärgil pidamiseks mõeldud loom. Lemmiklooma kohta käivaid sätteid kohaldatakse ka eriülesannete täitmiseks treenitud loomale (teenistusloomad). Seadus eristab ühelt poolt lemmikloomade, teenistusloomade ja põllumajandusloomade kaitset ja teiselt poolt vabas looduses elavate loomade kaitset (vastavalt LoKS 2¹. ja 3. peatükk). Kodustatud lemmikloom elab inimese loodud tehiskeskkonnas inimestega vahetult koos nende kontrolli ja hoolitsuse all. Looduslikus vabaduses elav metsloom pole seevastu kellegi omandis, ta on peremehetu (asjaõigusseaduse § 96 lõige 4) ning elab looduslikus keskkonnas selle tavalises tähenduses, tagades bioloogilise mitmekesisuse ja ökoloogilise koosluse säilimise. LoKS § 60 lõigete 1 ja 2 kohaselt teostab lemmikloomade kaitse osas riiklikku järelevalvet PTA, vabas looduses elavate loomade kaitse osas Keskkonnaamet. Ka see on tingitud asjaolust, et lemmikloomade heaolu kaitsel ja vabas looduses elavate loomade kaitsel on erinevad eesmärgid. Halduskohus on asjakohaselt viidanud KeÜS-i eelnõu seletuskirjale,

¹ <https://k6k.ee/keskkonnaseadustik/1-ptk/2-jagu/sissejuhatus>.

² H. Veinla, E. Lopman, K. Relve, M. Triipan. Keskkonnaõigus. Juura 2016, lk 45.

milles on selgesõnaliselt soovitud välistada lemmikloomade kaitse KeÜS §-s 1 sätestatud seaduse eesmärkide hulgast. Ehkki kodustatud liigi hulka kuuluvad lemmikloomad on osa meid kõiki ümbritsevast, s.o keskkonnast laiemas tähenduses, mis hõlmab kõiki elusolendeid, erinevad nad vabast loodusest, kus lemmikloomad iseseisvalt elada ei saa ja kus neil puudub inimesest sõltumatu ja iseseisev koht ökosüsteemis, ökoloogilises koosluses (keskkonna iseväärtuse põhimõte). Võrdluseks, ka inimese loodud tehiskeskkonna elemente saab lugeda KeÜS tähenduses keskkonna osaks üksnes juhul, kui need on justkui sulandunud vaba looduse osaks, on vabalt kasutatavad sarnaselt loodusliku keskkonnaga.

Kodustatud liigi hulka kuuluvaid lemmikloomi ei saa eeltoodut arvestades lugeda hõlmatuks keskkonna mõistega KeÜS § 31 lõike 1 punkti 1 tähenduses ning lemmikloomade heaolu kaitse pole käsitatav keskkonnakaitsena selle sätte mõistes (küsimus, kas vabas looduses elava looma lemmikloomana pidamise asjades on keskkonnaorganisatsioonidel kaebeõigus, jääb praeguse kohtuasja raamidest väljapoole ja seda ringkonnakohus ei analüüsi).

9.4. Ringkonnakohus märgib, et Euroopa Liidu toimimise leping ei seosta lemmikloomade heaolu kaitset keskkonnaeeskirjadega. Lepingu artikkel 13 näeb ette üksnes selle, et ühenduse põllumajandus-, kalandus-, transpordi- ja siseturupoliitika ning teadusuuringute ja tehnoloogia arengu ja kosmosepoliitika kavandamisel ning rakendamisel pööravad ühendus ja liikmesriigid täit tähelepanu loomade kui aistimisvõimeliste olendite heaolu nõuetele. Nimetatud artiklist ei tulene sarnaselt teiste sama jaotise artiklitega õiguslikku alust loomade heaolu kaitseks ühenduse õiguskorras.³ Loomade heaolu tuleb üksnes kohaselt arvesse võtta ühenduse teatud poliitikate kujundamisel. Seejuures ei ole Euroopa Liidu õigusaktides eraldi reegleid lemmikloomade tervise ja heaolu kaitse kohta. Loomade heaolu küsimused on enamjaolt liikmesriikide pädevuses ja Euroopa Liidu pädevus on piiratud.

10. Ringkonnakohus juhib tähelepanu, et KeÜS § 30 lõikest 2 ja §-st 31 tulenev kaebeõigus põhineb Århusi konventsioonil, olles mõeldud selles ettenähtud õiguste realiseerimiseks Eesti õiguskorras. Praeguses asjas ei olnud kaebaja eesmärk saada keskkonnainfot, osaleda õigusloomes vms (konventsiooni artiklid 4, 5, 7 ja 8), vaid ta soovis rääkida kaasa ja osaleda konkreetsetel juhtumil koerte heaolu küsimuses riikliku järelevalve menetluses otsuste langetamisel. Tuleb tähele panna, et konventsiooni artikkel 6 näeb ette üldsuse osalemise *eritegevusega seotud asjade otsustamisel*, mis on loetletud konventsiooni lisas I, või siis juhul, kui sellel tegevusel võib olla oluline mõju keskkonnale. Arvestades lisas I kirjeldatud tegevuste iseloomu ja keskkonnale avaldatava mõju eeldatavat suurust, samuti konventsiooni üldist eesmärki ja olemust, on ilmne, et koerte kettide pikkuse ebapiisavuse puhul ei ole alust rääkida keskkonnale olulise mõjuga tegevusest konventsiooni artikli 6 lõike 1 punkti b tähenduses. Konventsiooni artikli 9 lõike 2 punkt b näeb keskkonnaorganisatsioonile ette kohtukaebeõiguse üksnes juhul, kui tegemist on artiklis 6 sätestatud tegevustes osalemise õiguse riivega (millega praegu pole tegemist). Ka see argument orienteerib järeldusele, et praeguses asjas pole kaebaja käsitatav keskkonnaorganisatsioonina, kellel oleks kaebeõigus nõuda PTA-lt riikliku järelevalve küsimuses uue otsuse tegemist.

(allkirjastatud digitaalselt)

³ Commission staff working Document. Evaluation of the European Union Strategy for the Protection and Welfare of Animals 2012-2015. Brussels, 31.3.2021, SWD (2021) 76 final, lk 4. Simonin D. & Gavinelli A., "The European Union legislation on animal welfare: state of play, enforcement and future activities" [PDF file], In: Hild S. & Schweitzer L. (Eds), Animal Welfare: From Science to Law, 2019, pp 59-70. Kättesaadav arvutivõrgus: <https://www.fondation-droit-animal.org/documents/AnimalWelfare2019.v1.pdf>